
Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1992 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 55, 66-67

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

potocznym sensie) nadal stanowi konstytutywny element dzieła, jego czynnik nadrzędny, dorównujący w znaczeniu fabule. Refleksja nad zagadnieniem „postaci literackiej” ma dla autora niniejszego wystąpienia sens praktyczny i jest związana z opracowywaniem pierwszego polskiego *Słownika postaci literackich* dla wydawnictwa PIW. Wzory europejskie w tym zakresie są nieliczne: zbiorowy *Dizionario delle opere e dei personaggi* (ed. Bompiani i jego wersja francuska Laffont-Bompiani) oraz A.W. Rinsuma *Lexicon literarisches Gestalter*. Wydawnictwa te konsekwentnie przyjmują perspektywę „narodową” tj. obejmując swoim zakresem literatury wszystkich czasów i stref językowych, znaczną ilość miejsca poświęcają literaturze rodzimej, dla jej wyróżnienia rezygnując nawet z uniwersalnej skali wartości artystycznej. Podobną perspektywę zamierza zachować polski *Słownik postaci literackich*, w którym hasła postaci z dzieł literatury polskiej zajmą ok. 30% objętości. Pełny zakres materiału objąć ma hasła postaci literackich (bohaterów, postaci pierwszoplanowych i znaczących epizodycznych) z dzieł literatury światowej i polskiej, które na trwałe weszły do szeroko pojmowanej polskiej świadomości czytelniczej. Opracowanie przewiduje uwzględnianie takich „postaci” jak: stricte literackie, powołane do życia na użytek jednego tekstu a niekiedy „kontynuowane” jako modelowe w tekstach późniejszych, mitologiczne, biblijne i legendarne (które stały się „literackimi” przez stopień kreatywności), postacie folkloru, baśni i bajek obecne w literaturze wysokoartystycznej, postacie historyczne podlegające w dziele literackim charakterologicznemu „wypełnieniu”. Materiał literacki uwzględniony w *Słowniku* obejmie obiegi wysokoartystyczny i popularny (romanse, powieść sensacyjna i kryminalna, literatura dziecięca i młodzieżowa, science-fiction itp.), hasła (w liczbie ok. 2000) zawierać będą także informacje o kreowaniu postaci w przekazie wizualnym (inscenizacja teatralna, ekranizacja).

Wydział II nauk historycznych, społecznych i filozoficznych

Przewodniczący: Stanisław Trawkowski (czł. zw.)

Sekretarz: Teresa Dunin-Wąsowicz (czł. zw.)

a. Działalność naukowa

W okresie sprawozdawczym odbyły się następujące zebrania naukowe:

20 I 1992 - Andrzej Rottermund: Nowe spojrzenie na mecenat Stanisława Augusta;

17 II 1992 (wspólnie z Wydz. I) - Ryszard Kiersnowski: Zamek Horeszków i jego mieszkańcy;

23 III 1992 - Monika Senkowska-Gluck: Rezygnacja z wolności. Francja w przededniu 18 brumaire'a;

22 VI 1992 - Stanisław Mossakowski: Sztuka polska między uniwersalizmem a rodzimością;

12 X 1992 - Janusz Tazbir: Spotkanie dwóch światów. W pięćsetlecie wyprawy Kolumba;

16 XI 1992 (wspólnie z Wydz. I) - Konrad Zawadzki: Początki prasy polskiej. Gazety ulotne;

21 XII 1992 - Anna Świderkówna: Nowe badania nad Biblią: Stworzenie świata (zebranie połączone z opłatkiem).

b. Czynności organizacyjne

W roku 1992 przewodniczącym Wydziału II został prof. dr Stanisław Trawkowski, a sekretarzem nadal prof. dr Teresa Dunin-Wąsowicz. Wydział II w końcu 1992 liczył 62 członków. W ciągu roku 1992 zmarło 4 członków: Wojciech Kalinowski, Stefan Kieniewicz, Andrzej Jakimowicz, Andrzej Zahorski, Bogdan Suchodolski. Na członka zwyczajnego przyjęto Konrada Zawadzkiego.